

**Силабус курсу
Українська мова (за професійним спрямуванням)**

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.02 Середня освіта.

Мова та література (французька)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта

(Французька мова і література)

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 4 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова дисципліна

Дні занять: вівторок, 3 пара, ауд. 61

Консультації: понеділок, 5 пара, ауд. 63

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. філол. н., проф. Любов Василівна Струганець

**Контактна
інформація**

lyubovstruhanets@yahoo.com

0352-43-58-65 (деканат факультету філології і журналістики)

Опис дисципліни

Виробленню досконалої мови майбутнього фахівця сприятиме курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Мета курсу: формування загальної компетентності здобувача вищої освіти – здатності до усного і писемного професійного спілкування державною мовою. Завдання курсу: сформувати стійкі навички нормативного усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; удосконалити навички самоконтролю за дотриманням норм української літературної мови у спілкуванні; виробити вміння і навички оптимальної комунікативної поведінки у професійній сфері; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування і перекладу наукових текстів.

Навчальний контент

№	Тема	Результати навчання
Змістовий модуль 1.		
Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування		
1	Державна мова – мова професійного спілкування	Знати предмет і завдання курсу, його наукові основи. Опанувати основні поняття національної та літературної мови. Знати найістотніші ознаки літературної мови. Володіти мовою професійного спілкування як функціональним різновидом української літературної мови. Опанувати професійну мовнокомунікативну компетенцію. Знати мовні норми. Аналізувати мовне законодавство. Осмислювати мовну політику в Україні.
2	Основи культури української мови	Опанувати культуру мовлення в житті професійного комунікатора. Дотримуватися комунікативних ознак культури мови. Володіти комунікативною професіограмою. Використовувати словники у професійному мовленні. Знати типи словників. Користуватися словниками для підвищення

		мовленнєвої культури. Знати мовний, мовленнєвий етикет. Володіти стандартними етикетними ситуаціями. Засвоїти парадигму мовних формул.
3	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	Знати норми і стилі української літературної мови, принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів. Усвідомлювати текст як форму реалізації мовнопрофесійної діяльності. Використовувати засоби офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів у професійній сфері.
4	Спілкування як інструмент професійної діяльності	Володіти спілкуванням і комунікацією. Знати функції спілкування, види, типи і форми професійного спілкування. Володіти основними законами спілкування. Засвоїти стратегії спілкування. Володіти невербальними компонентами спілкування. Усвідомити гендерні аспекти спілкування. Знати основи ділового спілкування.
5	Риторика і мистецтво презентації	Володіти поняттям про ораторську (риторичну) компетенцію. Опанувати публічний виступ як важливий засіб комунікації. Знати мистецтво аргументації. Володіти технікою і тактикою аргументування. Знати мовні засоби переконування. Володіти комунікативними вимогами до мовної поведінки під час публічного виступу. Знати види публічного мовлення. Використовувати презентацію як різновид публічного мовлення. Знати типи презентацій. Володіти культурою сприймання публічного виступу. Уміти ставити запитання, уміти слухати.
6	Культура усного фахового спілкування	Знати особливості усного спілкування. Уміти впливати на людей під час безпосереднього спілкування. Усвідомлювати індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Знати функції та види бесід. Володіти стратегіями мовної поведінки під час ділової бесіди. Вміти вести співбесіду з роботодавцем. Опанувати етикет телефонної розмови.
7	Форми колективного обговорення професійних проблем	Володіти мистецтвом перемовин. Опанувати відомості про збори як форму прийняття колективного рішення. Вміти вести наради, дискусії, «мозкові штурми», що активізують креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми
8	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	Опанувати відомості про ділові папери. Вміти класифікувати документи. Знати вимоги до змісту та розташування реквізитів, до бланків документів, до оформлення сторінки, тексту документа. Вміти працювати з довідниками щодо ведення документації з кадрово-контрактних питань. Навчитися складати резюме, характеристику, рекомендаційний лист, заяву, автобіографію, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудову книжку, трудовий договір, контракт, трудову угоду. Формувати уміння створювати довідково-інформаційні документи: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службову записку, рапорт, довідку, протокол, витяг із протоколу. Знати етикет ділового спілкування. Вміти класифікувати листи, знати реквізити листа та навчитися оформлювати різні типи листів.

Змістовий модуль 2.		
Наукова комунікація як складова фахової діяльності		
9	Українська термінологія в професійному спілкуванні	Знати історію і сучасні проблеми української термінології. Володіти теоретичними засадами термінознавства та лексикографії. Усвідомлювати значення поняття «термін» та знати його ознаки. Осмислювати термінологію як систему загальнонаукових, міжгалузевих і вузькоспеціальних термінів. Знати термінологію обраного фаху; способи творення термінів; відомості про нормування, кодифікацію і стандартизацію термінів. Вміти працювати з українськими електронними термінологічними словниками.
10	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	Володіти інформацією про становлення і розвиток наукового стилю української мови. Знати особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Опанувати мовні засоби наукового стилю. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідний матеріал з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. Уміти оформлювати результати наукової діяльності. Засвоїти інформацію про план, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Уміти анотувати і реферувати наукові тексти. Опанувати основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань. Засвоїти інформацію про реферат як жанр академічного письма. Знати компоненти реферату. Ознайомитися із статтею як самостійним науковим твором. Володіти науковим етикетом.
11	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	Знати форми і види перекладу. Володіти буквальною, адекватною, реферативною, анотаційною перекладом. Уміти знаходити і виправляти типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Уміти добирати синоніми під час перекладу. Уміти перекладати терміни. Знати особливості редагування наукового тексту. Уміти знаходити та виправляти помилки у змісті й будові висловлювань.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 3	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, розмаїття та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК 11	Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ФК 2	Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, здійснювати інтегроване навчання, формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей, критичне мислення.
ФК 4	Здатність ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і мовних регістрах (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у навчальній та професійній діяльності.
ФК 5	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, зарубіжної літератури.
ФК 7	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем, Інтернет-ресурсів, мобільних застосунків та цифрових технологій для вирішення теоретичних і практичних завдань у професійній діяльності, ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси.
ФК 14	Здатність брати участь у різних формах професійної комунікації (семінари, конференції, засідання методичного об'єднання, круглі столи, вебінари, дискусії тощо), застосовувати знання з мовознавства.
ФК 15	Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та представляти його результати.
Програмні результати навчання	
ПРН 3	Знати норми і стилі української літературної мови, принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів.
ПРН 5	Знати й розуміти функціональні особливості мов, історію мов, літературні явища та вміти застосовувати ці знання у комунікації та професійній діяльності.

ПРН 8	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час освітнього процесу.
ПРН 9	Аналізувати мовні явища і процеси рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію на структурному рівні.
ПРН 12	Використовувати онлайн-сервіси, застосунки, відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну досвідом з дотриманням академічної доброчесності.
ПРН 13	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідний навчальний матеріал з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 16	Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, реалізовувати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Літературні джерела

1. Головата Л. М. Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні рекомендації. Тернопіль: Тайп, 2018. 92 с.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 624 с.
3. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>.
4. Косович О. В. Мова та національна ідентичність: монографія. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2019. 203 с.
5. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків: Ранок, 2019. 160 с.
6. Пігур М. В. Українська мова за професійним спрямуванням: навчально-методичні рекомендації для студентів нефілологічних факультетів вищих навчальних закладів України. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2015. 34 с.
7. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
8. Семеренко Г. В., Литвин Л. П. Українська мова за професійним спрямуванням: теорія і практика: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. 424 с.
9. Струганець Л. В., Ленько О. Українська мова в національному телефірі: моніторинг реалізації комунікативних ознак: монографія. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2019. 120 с.
10. Струганець Л. В. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера: навчальний посібник. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
11. Струганець Л. В. Розвиток поняттєво-категорійного апарату культури мови. *У просторі культури мови і стилю. С. Я. Єрмоленко: науковий збірник / Ін-т укр. мови НАН України: упорядн.: С. П. Бибик, Т. А. Коць. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 95–104.*
12. Струганець Ю. Б. Самостійна робота з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 94 с.
13. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.

14. Тетарчук І., Дяків Т. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 186 с.
15. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2019. 640 с.
16. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.
17. Штонь О. П. Стилїстика української мови: Модульний курс: навчально-методичний посібник. 2-ге вид., випр. і допов. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2014. 164 с.
18. Hagège Cl. Contre la pensée unique. Fnac, 2014. 175 p.
19. Hrydzhuk O., Struhanets L., Struhanets Y. Information technologies in language education during the COVID-19 pandemic. *XLinguae*. 2021. 14(1). S. 197-211. (Scopus) URL: http://www.xlinguae.eu/issue-n_1_2021.html
20. Language, Interaction and National Identity: Studies in the Social Organisation of National Identity in Talk-in-Interaction (Cardiff Papers in Qualitative Research) / ed. by Stephen Hester, William Housley. New York: Routledge, 2017. 260 p.
21. Poplack Sh. Loanwords in the Speech Community and in the Grammar. Oxford: Oxford University Press, 2018. 272 p.
22. Publication Integrity and Ethics. URL: <http://www.integrity-ethics.com/>.
23. Struhanets L. Development of the Ukrainian language word stock of the 20th – beginning of the 21st centuries. *Annals of the University of Craiova. Series Philology. Linguistics*. 2017. ANUL XXXIX. Nr. 1-2. S. 409-414. (Scopus) URL: http://cis01.central.ucv.ro/litere/activ_st/lingvistica_en.htm
24. Struhanets L., Stanimir T. Borrowings in the Lexicon of the Modern Ukrainian Language. *Grail of Science: International Scientific Journal*. 2021. № 9: II CISP Conference «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», 22.10.2021. Vinnytsia – Vienna: NGO European Scientific Platform – LLC International Centre Corporative Management, 2021. C. 290-293. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.22.10.2021>

Інтернет-джерела

1. <http://www.ulif.org.ua>
2. <http://sum.in.ua/>
3. <https://sum20ua.com>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <http://www.mova.info>
6. <https://slovnyk.ua/>
7. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm
8. https://tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Terminohrafichna_serija_Slowo
9. https://www.instagram.com/amm_struhanets/

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- Політика щодо академічної доброчесності. Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується так:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (теми 1-8): усне опитування, тести, практичні завдання, МКР	30
Змістовий модуль 2 (теми 9-11): усне опитування, тести, практичні завдання, МКР	40
Підсумковий контроль: тести, аналіз тексту.	30

До силябусу підготовлено матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) навчальний контент (тексти лекцій);
- 2) тематика та зміст практичних занять;
- 3) завдання для самостійної роботи;
- 4) варіанти модульних контрольних робіт;
- 5) завдання для поточного оцінювання;
- 6) завдання для підсумкового контролю (тексти для аналізу);
- 7) зразки виконання завдань;
- 8) електронне навчання в системі MOODLE.